

21.8.2025

VN15559/2022

Luonnon virkistyskäytön strategian koordinaatioryhmän 16. kokous

Aika	keskiviikko 20.8.2025 klo 13.00-15.05
Paikka	YM, Aleksanterinkatu 4-10, kh. A323 Kilpailu. Etäosallistuminen kokoukseen Teamsin välityksellä.
Osallistujat	Miliza Malmelin, YM (puheenjohtaja) Mikko Helasvuo, OKM (jäsen, etäyhteydellä) Katju Holkeri, VM (jäsen) Sakari Kokkonen, MH Luontopalvelut (jäsen, etäyhteydellä) Elsa Mantere, Kuntaliitto (jäsen, etäyhteydellä) Mari Miettinen, STM (jäsen, etäyhteydellä kohdasta 7. alkaen) Marjo Neuvonen, Luke (pysyvä asiantuntija) Matti Nieminen, YM (sihteeri) Hanna Pohjonen, OPH (jäsen, etäyhteydellä) Ville Schildt, MMM (vpj.) Henna Heikkilä, YM (korkeakouluharjoittelija, kutsuttuna asiantuntijana)

1. Kokouksen avaus

Pj. avasi kokouksen. Opetushallituksen edustaja Hanna Pohjonen esittäytyi kertoen OPH:n vastuualueista. Myös muut kokouksen osallistujat esittäytyivät lyhyesti.

2. Edellisen kokouksen (14.5.2025) [muistio](#)

Hyväksyttiin muutoksitta.

3. Kokouksen työjärjestys

Hyväksyttiin.

4. Ajankohtaiset asiat

Todettiin, että koordinaatioryhmän jäsenmuutokset on tehty ympäristöministeriön VAHVA-asianhallintajärjestelmässä. Ne näkyvät myös [Hankeikkunan](#) ulkoisilla verkkosivuilla. Osanottajat kertoivat muita ajankohtaisia asioita:

- Suomi liikkeelle -ohjelman investointiavustus kunnille päiväkotien ja peruskoulujen liikuntaedellytysten parantamiseen pihojen luonnonmukaistamisella (2,5 miljoonaa euroa) tulee haettavaksi loppuvuonna.
- Suomen liikkuvien kuntien kilpailun teemana on tänä vuonna ”*Energiaa luonnosta*”. Koordinaatioryhmälle esitetään myöhemmin koontia kilpailun annista ja tilannekuvaa siitä, mitä kunnissa tapahtuu luonnon virkistyskäytön teemojen saralla. Lisätietoja: www.kuntaliitto.fi/liikkuvinkunta

- Seuraavan LVVI -tutkimuksen valmisteluja tehdään Luonnonvarakeskuksessa, rahoituspohja muodostumassa. Toteutustapa on resurssisyistä suppeampi kuin 10 vuoden välein tapahtuva selvitys. Tavoitteena on saada työ jatkossa Luken viranomaistehtäväksi.
- Perusopetuksen tulevaisuusvision raporttia laaditaan OPH:ssa (Venla Bernelius), esillä perusopetuksen tulevaisuus, oppimisympäristöt, koulupäivä ja koulupäivän rakenteet. Tulossa virallisille lausunnoille, osallistaminen on jo pitkälti tapahtunut.
- Metsähallitukselle on tullut Keuruun kaupungilta esitys valtion retkeilyalueen perustamisesta. Asiaan otetaan kantaa syksyn aikana. MH:ssa tehdään samaan aikaan kansallispuistojen ja retkeilyalueverkoston arviointityötä sekä julkisten hallintotehtäviin liittyvän retkeilyinfran sopeuttamista.
- Itäisen Suomen ohjelmasta on osoitettu reilut 2 miljoonaa euroa Metsähallituksen käyttöön. Rahoja kohdennetaan Itä-Suomen kohteiden kestävyden, esteettömyyden ja saavutettavuuden parantamiseen.
- Metsähallituksessa on käynnistetty rakennuspiirustuskokoelman valmistelu. Kokoelma julkaistaan ensi vuonna yleiseen käyttöön.

5. Luonnon virkistyskäytön strategian 2030 väliarviointi

Puheenjohtaja kertoi, että ympäristöministeriö on käynnistänyt väliarvioinnin hankinnan. Tavoitteena on saada vuoden 2025 aikana ulkopuolinen arvio strategian ja sen toimintaohjelman tähänastisesta toteutumisesta, mikä tukee myös tulevan toimintaohjelman valmistelua. Raportin on määrä valmistua 3.12.2025 mennessä ja se toimitetaan koordinaatioryhmälle.

6. Toimintaohjelma 2026-2030 valmistelu

Puheenjohtaja alusti tulevan toimintaohjelman valmistelusta. Väliarvioinnin tuloksia hyödynnetään sen valmistelussa.

Sidosryhmien osallistamiseen on suunnitteilla erillistapaamisia, joihin myös koordinaatioryhmän jäsenillä on mahdollisuus osallistua. Erikseen on tunnistettu vuorovaikutuksen tarvetta kuntien, tutkimuskentän, Metsähallituksen eri yksiköiden ja opetuskentän kanssa, sekä mahdollisesti myös yrityskentän kanssa. Keskustelussa esiin tullutta:

- Kuntaliitolla on valmiutta osallistua kuntien keskusteluttamiseen sidosryhmätilaisuuksissa ja myös toteutustavan mietintään.
- Luonnonvarakeskuksessa pohdinnassa on tutkimus- ja tietotarpeiden osuus. Myös Luontoterveysohjelman valmistelua edistetään.
- Metsähallituksen eri vastuualueiden kanssa on tarpeen pitää keskustelutilaisuus. Metsähallituksella on keskeinen rooli useissa toimintaohjelman toimenpiteissä.

- Valmistautuminen erillistapaamisiin ja aikojen sopiminen on syytä tehdä viivyttelämättä.

- Valtionvarainministeriöllä on kokemusta dialogien järjestämisestä ja keinoja innovointiin. Esimerkiksi Avoin demokratia -verkostoa (jossa on yli 700 nimeä) voidaan haluttaessa hyödyntää.

Laajempaan osallistamiseen on valmisteilla webinaari, jonka alustava ajankohta on 10.12.2025. Keskusteltiin alustavasti tilaisuuden sisällöstä. Tarkoituksena on jakaa tietoa väliarvioinnin tuloksesta ja tulevan toimintaohjelman sisällöstä. Mietitään vielä, saadaanko webinaariin myös osallistavaa osuutta.

7. Keskustelu strategiatyön suuntaamisesta

Koordinaatioryhmä kävi edelliseen asiakokhtaan liittyen keskustelun, mihin tulisi keskittyä seuraavaa toimintaohjelmaa valmisteltaessa. Keskustelussa tuotiin esiin seuraavia näkökulmia:

- Kokonaisvaltainen terveys ja hyvinvointi
- Muualta Suomeen tulleiden luontosuhteesta on niukasti tietoa
- Kohderyhminä huomioitava lapset ja nuoret, maahanmuuttajat, ikääntyneet, vähemmistöt
- Linkitykset muihin strategioihin, esimerkiksi biodiversiteettistrategiaan
- Suomalaisten moninaisuuden huomioiminen, ”henkinen saavutettavuus”
- Kasvatus ja koulutussektori; luontoyhteyden merkitys oppimisen osana
- Yhdyskuntarakenne ja fyysisen ympäristön ja olosuhteiden edistäminen
- Resurssien käytön kokonaiskuva puuttuu
- Kestävyys, vesistöt, Luontoon.fi -jatkokehitys
- Luonnosta apua resilienssiin
- Lähivirkistysalueiden parantaminen ja saavutettavuus, linkitys kaavoitukseen ja rakentamiseen
- Ennallistamissuunnitelma voi tuoda uusia mahdollisuuksia
- LVVI:n tulokset
- Valtion ja kuntatalouden näkymät
- Luonnon virkistyskäytön hyötyjen konkretisointi, myös kansantaloudelle

8. Viestintä ja muu yhteydenpito

YM julkaisee luonnon virkistyskäytön uutiskirjeen elokuun lopulla, uutisehdotuksia siihen ja tuleviin voi välittää sihteerille.

9. Muut esille tulevat asiat

Ei ollut.

10. Seuraavat kokoukset

- 5.11.2025 klo 9.00-12.00, ympäristöministeriö kh. A323 Kilpailu (huom. pidennetty tunnilla, työpajamaisesti seuraavan toimintaohjelman työstöä)
- 15.12.2025 klo 13.00-15.00, ympäristöministeriö kh. A321 Keino (nykyisen

koordinaatioryhmän viimeinen kokous, alustavasti: väliarvioinnin tulokset ja seuraavan toimintaohjelman jatkotyöstö)

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.05.

Jakelu

Koordinaatioryhmän jäsenet, varajäsenet, asiantuntijat